

Handläggare: Gunilla Schedin
Telefon: 08-508 09 277

Till
Norrmalms stadsdelsnämnd

Motion om att staden måste se till att alla hemlösa får tak över huvudet - remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Christina Rapp Lundahl
stadsdelsdirektör

Siw Lideståhl
avdelningschef

Sammanfattning

Roger Mogert (S) föreslår i en motion till kommunstyrelsen att staden satsar ytterligare resurser på hemlösa och undersöker förutsättningarna att införa en noll-grader-garanti för alla akut hemlösa, inkl. EU-medborgare och papperslösa. Han föreslår också att projektet "Vinternatt" garanteras långsiktigt ekonomiskt stöd och att en korrekt hemlöshetsstatistik förs där hemlösa EU-medborgarna inkluderas.

Förvaltningen delar uppfattningen att ingen ska behöva sova utomhus men är mycket tveksam till förslaget om en noll-grader-garanti. Förvaltningen har däremot inget att invända mot att samtal förs med frivilligorganisationer i syfte att få fram nattlogiplatser men anser att en noggrann uppföljning av projektet "Vinternatt" måste göras innan eventuell fortsatt bidragsgivning. Det finns ingen möjlighet att föra en statistik som omfattar hemlösa EU-medborgare.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har begärt yttrande från bl.a. Norrmalms stadsdelsnämnd med anledning av en motion från Roger Mogert (S) om att staden måste se till att alla hemlösa får tak över huvudet. Yttrandet ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 1 mars 2013.

Ärendet

Roger Mogert uppger bl.a. att trycket på Stadsmissionens härbärge ”Vinternatt”, som har 40 platser, under kalla vinternätter i december månad varit så stort att många hemlösa, som mest uppemot 25 personer, inte kunnat beredas plats. Enligt uppgift från frivilligorganisationer bor uppskattningsvis 200 EU-medborgare på gatan per natt.

Roger Mogert yrkar att:

- Staden omedelbart satsar ytterligare resurser för att möta de behov som finns och snabbt undersöker förutsättningarna att införa en noll-grader-garanti för alla akut hemlösa, inklusive papperslösa och EU-medborgare.
- Staden omedelbart bjuder in frivilligorganisationer till ett samtal för att ta fram fler härbärgen för att möta tillströmningen under vintern.
- ”Vinternatt” garanteras långsiktigt ekonomiskt stöd.
- Korrekt statistik förs – idag räknas inte de hemlösa EU-medborgarna in i hemlöshetsstatistiken.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts vid socialtjänstavdelningen.

Förvaltningens synpunkter

Stadsdelsnämnderna ansvarar för insatser till personer som har eller haft kontakt med stadsdelsförvaltningen de senaste två åren medan socialnämnden ansvarar för hemlösa som inte haft kontakt med någon stadsdel under de senaste två åren.

Våren 2012 hade Norrmalms stadsdelsförvaltning kontakt med ett tjugotal personer som var akut hemlösa. Därutöver fanns cirka 80 personer som saknade egen bostad men som t.ex. bodde i andra hand eller i någon form av stöd- eller omvårdnadsboende.

Norrmalms stadsdelsförvaltning uppmärksammade redan under 2011 frågan om hemlösa EU-medborgare och bjöd i april 2011 in representanter för frivillig-

organisationer, polisen m.fl. för informationsutbyte och diskussion kring EU-medborgare och deras situation.

Förvaltningen delar uppfattningen att alla hemlösa måste ges möjlighet att få sova inomhus. Stockholms stad införde 1999 en tak-över-huvudet-garanti (TÖG), vilket innebär att hemlösa som inte själva kan ordna nattlogi och som kontakter socialtjänsten före kl. 24.00 ska få logi över natten. Staden har tillgång till 171 ordinarie tak-över-huvudet-platser och 36 extraplatser på härbärgen och akutboenden. Under år 2011 var 92 % av de ordinarie platserna belagda. De 36 extraplatserna användes inte.

Enligt socialförvaltningen har efterfrågan på nattlogi ökat under år 2012 men det finns inga uppgifter om att det varit så fullbelagt att man tvingats avvisa personer som haft behov av plats. Exakta uppgifter om beläggningen under år 2012 finns ännu inte. Tak-över-huvudet-garantin omfattar personer som har "egentlig bo- och hemvist i Stockholm".

Det är ett faktum att allt fler EU-medborgare söker sig till Stockholm i hopp om en bättre framtid. EU-medborgarna är en särskilt utsatt grupp bland stadens hemlösa. Till skillnad från hemlösa stockholmare saknar de socialt skyddsnät i form av möjlighet till ekonomiskt bistånd och fri sjukvård. De omfattas inte heller av tak-över-huvudet-garantin. Stockholms stad har dock på olika sätt uppmärksammat de svåra omständigheter många av dessa lever under och vidtagit olika åtgärder för att förbättra deras situation.

Enligt socialtjänstlagen har kommunen det yttersta ansvaret, vilket betyder att bl.a. EU-medborgare och s.k. papperslösa kan erbjudas visst stöd i akuta situationer. Det finns dock flera ideella organisationer som bedriver verksamhet som direkt riktar sig till bl.a. hemlösa EU-medborgare och papperslösa. Det finns t.ex. flera dag-verksamheter där hemlösa kan få s.k. basbehov, som mat och tillgång till dusch, tillgodosedda. Flera av dessa verksamheter delfinansieras med bidrag från socialnämnden. Crossroads är ett tvåårigt ESF-projekt (europeiska socialfonden), som utöver att kunna tillgodose basbehov, erbjuder EU-medborgare och tredjelands-medborgare samhällsinformation och kurser i t.ex. datakunskap och språk. Socialnämnden beslutade i oktober 2012 att bevilja Stockholms Stadsmission, som är huvudman för projektet, 1,1 mnkr för delfinansiering av verksamheten.

Det finns även ideella organisationer som erbjuder nattlogi. I november 2012 startade projektet "Vinternatt", som erbjuder hemlösa utländska medborgare nattlogi och mat. Projektet drivs av Frälsningsarmén, i samverkan med Stockholms

stad och Stockholms Stadsmission. Socialnämnden har beviljat 3 930 000 kronor för delfinansiering av projektet för perioden november 2012 t.o.m. april 2013.

Socialnämnden har därutöver avsatt 3 mnkr för utökning av socialförvaltningens uppsökarenhet med inriktning på inomeuropeisk hemlöshet. Medel har även avsatts för att bjuda in personal inom stadens socialtjänst och ideella organisationer till en utbildning i ”EG-rätt och socialtjänst”.

Förvaltningen stödjer Roger Mogerts förslag om att staden ska bjuda in frivilligorganisationer till samtal i syfte att bättre kunna tillgodose de hemlösa behov av nattlogi. Under december 2012 har det, enligt Roger Mogert, varit så fullbelagt på härbärgat Vinternatt att ett stort antal personer fått lov att avvisas, vilket är oroväckande. Förvaltningen vill samtidigt framhålla att kommunen enligt socialtjänstlagen har det ”yttersta ansvaret” vilket bl.a. innebär att den enskilde, således även EU-medborgare och s.k. papperslösa, alltid har möjlighet att vända sig till socialjouren för en bedömning av behovet av akuta insatser. Förvaltningen har inget att invända mot att samtal förs med frivilligorganisationer i syfte att få fram fler nattlogiplatser.

Förvaltningen är mycket tveksam till att, som Roger Mogert föreslår, införa en noll-grader-garanti för alla akut hemlösa. Det finns risk för att en garanti av det slaget skulle vara svår att realisera. Det skulle bl.a. betyda att staden måste ha ett antal platser som med kort varsel kan tas i bruk och under kanske långa perioder inte alls utnyttjas.

Vad gäller förslaget om att ”Vinternatt” långsiktigt ska garanteras ekonomiskt stöd anser förvaltningen att en noggrann uppföljning måste göras innan staden tar ställning till att eventuella fortsätta bidra till projektet.

Förvaltningen kan inte se att det finns några möjligheter att, som Roger Mogert efterlyser, föra en hemlöshetsstatistik som inkluderar hemlösa EU-medborgare. Enligt gällande bestämmelser har alla EU-medborgare rätt att vistas i annat EU-land upp till tre månader utan uppehållstillstånd. Under vissa förutsättningar har EU-medborgare därefter genom uppehållsrätt möjlighet till fortsatt vistelse utan uppehållstillstånd. Upphållsrätten ska registreras hos Migrationsverket. Kravet på registrering gäller dock inte om personen är arbetssökande. Socialförvaltningen har dock vissa uppgifter om EU-medborgare som varit aktuella vid socialjouren, som årligen bistått cirka 65 EU-medborgare med hemresa och eller nattlogi. Det finns även en del uppgifter från de ideella drivna verksamheter som får bidrag från socialnämnden.

Bilaga

Motion om att staden måste se till att alla hemlösa får tak över huvudet.